gemeente Steenbergen
De Heen Dinteloord Kruisland Nieuw-Vossemeer Steenbergen Welberg

R.P. van den Belt, MBA
burgemeester van Steenbergen

Zijne hoogwaardige excellentie
Monseigneur J. Liesen
Veemarktstraat 48
4811 ZH Breda

Steenbergen, 13 mei 2020.

Hoogwaardige Excellentie,

Onze kennismaking van 29 april jl heb ik als uiterst prettig en waardevol ervaren. Graag kom ik bij deze nog even terug op onze ontmoeting, ter wederzijdse vastlegging van hetgeen besproken is.

Ter verwelkoming en als blijk van dank voor uw komst, heb ik u en de heer Blom van harte een glazen sculptuur uitgereikt van de voor Steenbergen zo kenmerkende en belangrijke St. Gummaruskerk. Deze sculptuur wordt in een beperkte oplage gemaakt voor bijzondere gelegenheden in onze gemeenschap. Het is dan ook meer dan "zomaar" een relatiegeschenk en symboliseert zowel onze trots op deze kerk, als de waarde ervan voor onze gehele samenleving. Die waarde zit 'm boven alles in het geloof, de emotie en het culturele erfgoed, en laat zich daarom onmogelijk in geld uitdrukken.

U gaf aan dat u zich meteen thuis voelde en geraakt was door de warme en oprechte ontvangst. Het deed mij deugd dit te mogen horen van u als bisschop, per slot van rekening geen alledaagse gast in ons gemeentehuis. Het was ook fijn dat u uw levensgeschiedenis met ons wilde delen en boven alles om te vernemen dat het coronavirus in uw naaste omgeving niet tot gezondheidsproblemen heeft geleid. Hopelijk is dat nog steeds het geval en mag dat ook zo blijven.

Vanuit de verbindende kracht van de St. Gummaruskerk zijn wij – beiden boven de partijen staand – vervolgens het gesprek aangegaan over ons gezamenlijke belang bij de toekomst van deze monumentale kerk. Welbeschouwd nog niet eens zo heel oud, maar uiterst rijk aan historie, zowel in religieuze als cultuurhistorische zin. Als burgemeester heb ik voorafgaand aan ons overleg geconstateerd dat velen zich met louter goede bedoelingen inspannen om de toekomst van de Gummarus te

Postbus 6
4650 AA Steenbergen

Buiten de Veste 1
4652 GA Steenbergen

T (0167) 543 341

burgemeester@gemeente-steenbergen.nl
www.gemeente-steenbergen.nl

waarborgen. Tot mij kwamen echter ook geluiden over verschillen van inzicht, met als mogelijk gevolg dat het ultieme doel – het behoud van deze kerk – onderwerp van discussie zou kunnen worden. Terwijl we, in mijn stelligste overtuiging, juist allemaal hetzelfde willen bereiken.

Hiervoor dienen we volgens mij, zo heb ik u voorgelegd, echter de weg der geleidelijkheid te bewandelen. Met respect voor het geloof en het cultuurhistorische erfgoed, die niet zonder elkaar kunnen bestaan.
U reageerde hier positief op. We zijn zodoende niet inhoudelijk ingegaan op gemaakte plannen, maar teruggegaan naar de essentie om ervoor te zorgen dat "die prachtige kerk" kan blijven bestaan. Waarbij we bij herhaling constateerden dat de weg der geleidelijkheid alleen maar bewandeld kan worden als deze parallel loopt aan de weg der gezamenlijkheid.

Uw woorden "het is tijd om tot elkaar te komen en eenheid te krijgen" zijn mij uit het hart gegrepen. Over en weer hebben we geconstateerd dat we bij zo'n grote opgave niet afzonderlijk van elkaar kunnen én willen opereren, maar elkaar juist heel hard nodig hebben.

Dankzij uw uitgebreide en leerzame toelichting, is voor mij duidelijk geworden voor welke opgave(n) het bisdom Breda en de Sint Annaparochie zich gesteld zien. Hoe de verhoudingen m.b.t. het beheer van de kerkgebouwen liggen en wat het verschil is in "gewoon beheer" en "buitengewoon beheer". En met name ook dat de kerkgebouwen "slechts" een onderdeel zijn van het plan dat opgesteld moet worden om de positie, de vitaliteit en de effectiviteit van de parochie in de gemeenschap naar de toekomst te bepalen en veilig te stellen. Speerpunt daarbij is – ook in de toekomstvisie van het bisdom - om pastoraal en missionair aanwezig te zijn én te blijven onder de mensen, en goed voor hen te zorgen. Onlosmakelijk hiermee verbonden is alles wat de gemeenschap verbindt, in alle kernen. Dus ook de verschillende kerkgebouwen.

Als voornaamste zorg bij dit laatste geldt dat het voor de parochie steeds moeilijker wordt om de onderhoudskosten zelfstandig op te (blijven) brengen. Mede vanuit dat oogpunt is er door de gemeente en de parochie een stuurgroep in het leven geroepen. U heeft uw waardering uitgesproken voor het feit dat onze gemeente op deze manier een stevige impuls heeft gegeven aan het proces dat uiteindelijk moet leiden tot een voor alle betrokkenen verantwoord behoud van de St. Gummaruskerk.

Het eerder dit jaar opgeleverde document stemde het bisdom, zo vertelde u, in ieder geval tot nadenken over wat u wel en niet wenselijk acht. Met als extra aantekening dat deze voorlopige uitkomst volgens u niet helemaal past bij de eerder genoemde opgave waar de parochie voor staat. Ik heb begrepen dat u hierover – ter ondersteuning – graag het gesprek aan wil gaan met het parochiebestuur.

U heeft uitgelegd dat het ook niet eenvoudig is om eenheid te bewerkstelligen in een relatief jonge parochie die verspreid is over meerdere kernen, in het bijzonder na de sluiting van enkele kerken. Maar ook dat de noodzakelijke band tussen

parochianen ondertussen wel is gegroeid, mede dankzij het pastorale werk in bijvoorbeeld het verzorgingshuis van Dinteloord.

Hoe het vervolgtraject eruit komt te zien, weten wij op dit moment nog niet. Wat we wel weten is dat dit proces om grote zorgvuldigheid en geduld vraagt van alle betrokkenen.

We zijn het erover eens dat de Gummarus in potentie een ware trekpleister is voor onze gemeente, wat ook aansluit bij de sterk toegenomen bezoekersaantallen sinds de opening van het VVV Informatiepunt in de vroegere secretariaatsruimte van de kerk, waartoe in goed overleg met de parochie is besloten. Hierdoor is het tevens, dankzij de inzet van de nodige vrijwilligers, mogelijk geworden om de kerk vaker open te stellen voor belangstellenden. Uit heel de wereld heeft dit tot bezoekers geleid, die vonden wat ze zochten: een kerk, geen zielloos gebouw, en al helemaal geen "marktplaats".

De vestiging van het VVV Informatiepunt is in mijn beleving een mooie eerste stap geweest, die past bij het karakter van de kerk en (nieuwe) verbindingen teweeg brengt, zoals ook de oprichting van de Stads Herauten Steenbergen. Zij verzorgen met het VVV Informatiepunt en de kerk als start- en eindpunt rondleidingen in onze aloude vestingstad, die wij graag als zodanig terug op de kaart willen zetten. In navolging hiervan valt, zo heb ik u aangegeven, te denken aan lezingen en doorlopende exposities van onze heemkundekring(en) en stadsarcheologen. U suggereerde om te onderzoeken welke combinaties/arrangementen haalbaar zijn met de drukbezochte basiliek in Oudenbosch, de St. Lambertuskerk in Wouw, en plaatsen - zoals het Belgische Lier - waar net als in Steenbergen kerken staan, gewijd aan de Heilige Gummarus.

Denkend in kansen en in kleine stapjes om tot elkaar te komen, maar ook voor het toekomstperspectief van de parochie, heeft u mij voorts meegenomen in de mogelijkheden die voort zouden kunnen vloeien uit het "Alpha"-principe. Waarbij ontmoetingen tussen mensen rondom thema's uit de Heilige Schrift centraal staan, op een ontspannen en laagdrempelige manier, voor iedereen toegankelijk. Naarmate we gaandeweg meer stapjes kunnen zetten richting een afgewogen balans tussen "een gewijde plek van geloof, eerbied en stilte", de beleving van het cultuurhistorische erfgoed, de financiële en de sociaal-economische belangen, zal onze route naar het gezamenlijke "einddoel" zich steeds duidelijker uittekenen. Die hoeven we niet op voorhand vast te leggen. Die balans is hierbij het sleutelwoord, zo hebben we samen geconstateerd.

Verder hebt u meegegeven bij alle toekomstige besluiten mede gehouden te zijn aan adviezen van organen zoals de Priesterraad en de Raad Economische Aangelegenheden van het bisdom.

U heeft nadrukkelijk u geloof en vertrouwen uitgesproken in de toekomst van de parochies in uw bisdom, zo ook in onze gemeente. Ik onderschrijf dit van harte, maar deel ook uw bezorgdheid, als het gaat om de onontbeerlijke aanwas van jonge(re) gelovigen. Tegelijkertijd valt het mij zeker in deze tijd van de coronacrisis

op dat velen naar hernieuwd houvast zoeken, ook de jongere generaties, nu we zoveel kwetsbaarder zijn gebleken dan we tot voor kort waarschijnlijk dachten. Uw vertrouwen werd naar uw eigen zeggen gevoed door de wederzijdse openheid en aandacht voor wat er echt speelt tijdens ons gesprek. Ook deze conclusie kan ik alleen maar volledig beamen.

Ik wil u daarom nogmaals hartelijk bedanken voor deze ontmoeting en kijk nu al uit naar de door u aangekondigde uitnodiging voor onze volgende afspraak. Aandachtspunt dan is onder meer de mogelijkheid om fondsen aan te boren voor het behoud van de kerk.

Beiden hebben wij de bereidheid uitgesproken elkaar zo vaak als nodig of wenselijk te zullen bijpraten inzake de toekomst van onze Gummarus. Zoals gezegd: "Al moet ik me eraan vastbinden, deze kerk gaat nooit verloren".

In de hoop en het vertrouwen dat u deze weergave van onze ontmoeting wilt bevestigen, groet ik u met de meeste hoogachting.

Ruud van den Belt

Aanwezigen:
bisschop J. Liesen van het bisdom Breda, econoom L. Blom van het bisdom Breda, burgemeester R. van den Belt gemeente Steenbergen, opgave-regisseur S. Langenberg gemeente Steenbergen, kabinetschef J. Nijssen gemeente Steenbergen.